

Thái Độ Một Hai Người

Nguyễn Đạt

Tôi vốn có mỹ cảm với nhan đề những truyện ngắn Mưa Tạnh, Ngày Trở Về Cửa Nàng, Một Chỗ Cho Người Tàn Tật. Ngày Trở Về Cửa Nàng của Nghiêm Dững hình như không phải truyện ngắn mà là truyện vừa, được Giải thưởng Quốc Vụ Khanh thời nhà nước Việt Nam Cộng Hòa. Các truyện đó tóm lại thuộc về một quá khứ mù mịt. Buổi Sáng Sinh Phần của Trần Vũ, anh viết truyện này được chừng vài năm, tôi nghe nhan đề đã ưa thích. Mới đây Mai Sơn, người bạn gần bó nhiều với truyện ngắn, người bạn thường rủ tôi đi uống rượu, người bạn, tóm lại người bạn thân, anh có truyện ngắn Yếu Tính, một nhan đề ở ngoài mỹ cảm của tôi nên tôi ơ hờ đọc, đọc xong cũng như không đọc.

Buổi sáng này trời âm u. Trời làm xao xuyến. Tôi không biết làm gì với nỗi xao xuyến. Tôi ngồi không. Rồi tôi nhắc điện thoại nghe, vì nó reo.

Đây là nỗi xao xuyến giống như nỗi xao xuyến khi mưa tạnh. Hiển nhiên là tôi đã ưa thích nhan đề truyện ngắn Mưa Tạnh, truyện ngắn đó tôi chưa đọc, cũng không nhớ người viết truyện ngắn đó là ai.

Ngồi uống cà phê trên vỉa hè phố Tự Do, người bạn vừa gọi điện thoại mời tôi ra đây. Tôi muốn nói thêm rằng tôi thích gọi là Phố, như các biển ghi tên phố ở Hà Nội: Phố Hàng Bông, Phố Hàng Đào... Ở Sài Gòn trước và sau Ba Mươi Tháng Tư, các biển ghi đều ghi là Đường: Đường Đồng Khởi, Đường Nam Kỳ Khởi Nghĩa... Người bạn mời tôi ra uống cà phê không biết phố này trước Ba Mươi Tháng Tư gọi là đường Tự Do, anh bảo ra cà phê đầu đường Đồng Khởi, bàn ghế bày trên vỉa hè như cà phê vỉa hè Paris. Ngắm nghía chung quanh một chập anh nói: Khúc đường này giống hệt một khúc đường phố ở Sydney. Tôi đoán mai một về lại Sydney, tới khúc phố ấy thì anh sẽ nói: Khúc đường này giống hệt một khúc đường phố ở Sài Gòn.

Bên kia phố, một chàng trai trẻ thanh lịch đang chụp hình cô gái cũng thanh lịch. Lát sau, cô gái chụp hình trở lại cho chàng trai. Tôi đã thấy cảnh này trong một quá khứ mù mịt.

Người bạn nói: Ông nên đi du lịch một chuyến, sang Úc, Anh, Mỹ hay sang Pháp đều tốt. Ở những nơi ấy, riêng chuyện thời tiết cũng đáng cho mình sống. Nó có khí sắc rõ ràng, nó đầy sức sống. Mùa nào ra mùa ấy, không như ở đây cứ nhờ nhờ nhạt nhạt, lẩn lẩn chìm chìm, chẳng rõ khí sắc gì, làm sao có được một thứ văn nghệ ra hồn... Có thì cũng hiếm hoi...

Tôi nghĩ tôi đi du lịch các nơi ấy, ngần ngại thì có hình chụp với phong cảnh, nhà cửa phố xá, dài ngày thì có một cuộc tình chẳng hạn, với một cô đầm hay một bà đầm. Thì cũng đáng sống hay đáng chết như ở bất cứ nơi nào. Người bạn nói: Nơi chốn nó ảnh hưởng tới con người như thế nào, cô Linda Lê mà chẳng sống ở Pháp thì sẽ viết được những gì nhỉ?... Tôi nói: Cô Linda Lê hả? Cô ấy sẽ viết những gì cô ấy có thể viết, chẳng phải ở Pháp, mà ở bất cứ nơi nào có tự do.

Người bạn không nói gì. Tôi cũng á khẩu. Dường như cái miếng thực phẩm Tự Do, nó có thật, và tôi hớp hực một thứ ăn uống cụ thể. Người bạn lấy ra trong cái túi bụi sư lô sách báo, để riêng một phía mấy số tạp chí văn nghệ, anh nói: Tôi tìm đọc những tác giả trước đây của Sài Gòn, anh xem có đúng không, chắc cùng thời với anh đây. Mấy số tạp chí văn nghệ Những Năm Sáu Mươi ở Sài Gòn. Tôi nói: Lớp trước tôi, những ông anh tôi đây mà, Viên Linh, Trần Dạ Từ, Đỗ Quý Toàn...

Hóa ra truyện ngắn Mưa Tạnh mà tôi ưa thích nhan đề, tôi chưa đọc và không nhớ cả người viết, là của Đỗ Quý Toàn. Tôi nói: Hèn gì! Người bạn nhìn tôi, anh hỏi: Gì vậy? Tôi nói: Nhan đề của

truyện giống như gương mặt của con người. Không ai nói gì thêm, và người bạn thu xếp lô sách báo. Tôi đưa lại số báo đang đọc chưa xong đoạn đầu truyện ngắn Mưa Tạnh. Người bạn nói: Tôi có hẹn trở lại một hiệu sách cũ, cô chủ hứa tìm cho cuốn tuyển tập truyện ngắn hay nhất miền Nam...

Người bạn kéo tay áo nhìn đồng hồ, anh nói: Ngồi với anh mười lăm phút nữa... À tôi có đọc một tuyển tập truyện ngắn của các tác giả Việt Nam đương đại, mua được ở Sydney. Có vài truyện đọc được đây. Anh có biết Mai Sơn không? Tôi có đọc truyện ngắn Chiều Hoang của tác giả này, khá đặc sắc...

Tôi tự hỏi không biết có phải vì tôi không nói gì về truyện ngắn Yêu Tính nên Mai Sơn đã không đưa tôi đọc Chiều Hoang? Anh thật ngớ ngẩn, một truyện ngắn có nhan đề như vậy, nó sẽ không giống gì với Yêu Tính.

Người bạn lần này đi thật, và cái ghế anh vừa rời có một người như chờ sẵn để vào ngồi. Ông tự giới thiệu tên là Larry, người Úc. Dĩ nhiên ông Larry nói tiếng Anh giọng Úc, mà nói tiếng Anh giọng gì tôi cũng chỉ nghe được bập bõm. Tôi hỏi ông có nói tiếng Pháp được không? Ông cười rất hồn nhiên, gật đầu và nói: Un peu... Thì tôi cũng chỉ nói tiếng Pháp hơn tiếng Anh được một chút. Ông nói đại khái hôm nay là kỷ niệm sinh nhật của ông. Ông nói đại khái ông mời tôi cùng uống vài ly rượu. Ông nói đại khái ông rất ưa thích tôi, tôi hiểu đại khái ông nói tôi có gương mặt lãng mạn nhạc Jazz... Một nổi xao xuyến là vậy, lãng mạn nhạc Jazz! Nó có thể giống như nổi xao xuyến khi mưa tạnh, nó cũng giống nổi xao xuyến của bầu trời âm u buổi sáng nay...

Cuối cùng tất cả kết thúc, vì tôi không thể cùng ông Larry đi về khách sạn ông đang ở. Ông tin rằng tôi sẽ ưng thuận để cùng ông vui thú đồng tính luyện ái, dù rằng tôi thừa nhận ông có gương mặt gợi cảm, khá giống ông diễn viên điện ảnh Úc tên là gì tôi không nhớ, thủ vai Hamlet. Ông Larry bỏ đi trước tôi. Nhìn dáng điệu ông đi trên hè phố Tự Do, một vẻ đẹp diễn viên điện ảnh, không có gì là thất vọng ê chề, dù tôi có thể nói như vậy.

Tôi vào phía trong một phòng rộng của tòa cao ốc Metropolitan, vì đây là cái quán có bày bàn ghế ra vỉa hè như cà phê vỉa hè Paris, gọi điện thoại cho người bạn thân: Sao ông không cho tôi đọc Chiều Hoang của ông? Giọng Mai Sơn ngạc nhiên: Ừa, tôi đưa anh lâu rồi mà. Nó là truyện ngắn Yêu Tính đó.

Tôi nghĩ bây giờ đổi tên Đỗ Quý Toàn thành Đỗ Tăng Bí, tên người em cũng được, không sai lạc gì mấy. Hai anh em ruột thịt hẳn phải có nhiều chỗ rất giống nhau, hoặc rất khác nhau cũng vậy. Một Chỗ Cho Người Tàn Tật của Y Uyên thì ổn rồi, tác giả đã chết thì hết chuyện, kể cả viết truyện. Cũng có xót xa ngậm ngùi, khi cùng lúc Nghiêm Dũng được lĩnh giải thưởng cho tác phẩm Ngày Trở Về Của Nàng thì nàng về thật, nàng yêu cầu chàng đẹp đi cái trò văn nghệ vớ vẩn.